



DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 28 marca 2018 r.

Poz. 1954



WOJEWODA ŚLĄSKI

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE NR NPII.4131.4.54.2018 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 27 marca 2018 r.

w sprawie zmiany nazwy ulicy

Na podstawie art. 6 ust. 2 w związku z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. z 2016 r., poz. 744 z późn. zm.), dalej jako „ustawa”

zarządza się, co następuje:

§ 1. Dokonuje się zmiany nazwy ulicy "Stanisława Drzymały" (04318) położonej na terenie Miasta Rybnik na całym jej przebiegu, na: "**Jerzego Giedroycia**".

§ 2. Wykonanie zarządzenia zastępczego powierza się Prezydentowi Miasta Rybnik.

§ 3. Zarządzenie zastępcze wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

§ 4. Zarządzenie zastępcze podlega wykonaniu począwszy od dnia wejścia w życie.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób, właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego, zmienia w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. W przypadku niewykonania tego obowiązku w ww. terminie tj. do dnia 2 września 2017 r. właściwy wojewoda ma obowiązek wydania zarządzenia zastępczego, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1 ustawy w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął wyżej wskazany termin. Wydanie ww. zarządzenia zastępczego, zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy winno zostać poprzedzone uzyskaniem opinii Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy z przepisem art. 1.

W przedmiotowej sprawie Wojewoda Śląski pismem Nr NPII.4100.280.2017 z dnia 20 października 2017 r. zwrócił się do Prezydenta Miasta Rybnik z prośbą o udzielenie informacji, dotyczącej ulicy "Stanisława Drzymały" położonej na terenie Miasta Rybnik tj.: kogo (jaką postać) upamiętnia nazwa ww. ulicy oraz kto i kiedy nadał nazwę tej drodze - w przypadku, gdy była to Rada Miasta Rybnik (ew. Miejska

Rada Narodowa), poproszono o przesłanie Wojewodzie uchwały w sprawie nadania nazwy ww. ulicy wraz z uzasadnieniem.

W odpowiedzi na wyżej wskazaną korespondencję, Prezydent Miasta Rybnik pismem Nr G-I.6625.9.2017 z dnia 14 listopada 2017 r. wskazał, że nazwa ulicy Stanisława Drzymały została nadana w latach 70-tych, jednakże gmina nie jest w posiadaniu uchwały o nadaniu tej nazwy. W piśmie zawarto także krótką notkę biograficzną Stanisława Drzymały.

Powyżej wskazanej ulicy "*Stanisława Drzymały*" w Centralnym Rejestrze Ulic (ULIC) prowadzonym przez Główny Urząd Statystyczny nadano identyfikator 04318.

Wojewoda Śląski realizując wymóg wynikający z art. 2 ust. 1 w związku z art. 6 ust. 3 ustawy, pismem z dnia 9 listopada 2017 r., Nr NPII.4100.280.2017 zwrócił się do Instytutu Pamięci Narodowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu - o wydanie opinii dotyczącej zgodności nazwy ulicy "*Stanisława Drzymały*" położonej na terenie Miasta Rybnik z art. 1 ustawy.

W dniu 8 marca 2018 r. Wojewodzie Śląskiemu została doręczona opinia Nr BPR-075-2(19)/18 wskazująca, że w opinii Instytutu Pamięci Narodowej nazwa ulicy "*Stanisława Drzymały*" na terenie Miasta Rybnik jest niezgodna z art. 1 ust. 1 ustawy.

W wyżej wskazanej opinii podniesiono, iż: *Stanisław Drzymała (1889-1942) urodził się w Bytomiu w rodzinie robotniczej. Z zawodu był malarzem pokojowym. W 1910 r. został aresztowany przez Niemców za uchylanie się od służby wojskowej. W 1914 r. skierowany został na front wschodni, gdzie dostał się do niewoli rosyjskiej. Tam związał się z ruchem bolszewickim. Po podpisaniu pokoju brzeskiego przez Niemcy z Rosją Sowiecką, powrócił na Śląsk, gdzie został aresztowany za propagowanie komunizmu. W grudniu 1918 r. wstąpił do skupiającego rewolucjonistów Związku Spartakusa. Z jego ramienia na przełomie lat 1918 i 1919 r. uczestniczył w zjeździe założycielskim Komunistycznej Partii Niemiec (KPD). Był jednym z najaktywniejszych działaczy komunistycznych na Górnym Śląsku. Pozostał członkiem KPD także i po podziale Śląska w wyniku plebiscytu w 1921 r. Pełnił w niej funkcję sekretarza bytomskiego Komitetu Powiatowego KPD do 1933 r. Współzakładał w 1924 r. bojówki KPD - Czerwony Związek Bojowników Frontowych (RFB). Drzymała wszedł w skład ich zarządu oraz organizował jego struktury na Śląsku Opolskim. Współorganizował także komunistyczne związki zawodowe - Rewolucyjną Opozycję Związkową (RGO). Za działalność komunistyczną został w 1933 r. aresztowany i zesłany do obozu Papenburg-Esterwegen. Wypuszczony został warunkowo w 1937 r. Zapisał się wówczas również do Związków Polaków w Niemczech. Równoległe w dalszym ciągu prowadził działalność komunistyczną. Po wybuchu II wojny światowej został aresztowany przez Niemców i skazany na karę śmierci.*

W podsumowaniu ww. opinii wskazano, że *W świetle przytoczonych faktów historycznych nie ulega kwestii, iż osoba Stanisława Drzymały stanowi symbol komunizmu, o jakim mowa w art. 1 ust. 1 ustawy. Powyższe znajduje dodatkowe odzwierciedlenie w nazwie ulicy, która wskazaną postać upamiętnia. Tym samym nazwa ta propaguje komunizm, a co za tym idzie jest niezgodna z art. 1 ust. 1 ustawy.*

Wojewoda Śląski w pełni podziela i przyjmuje wnioski płynące z ww. opinii, uznając konieczność zmiany nazwy ulicy *Stanisława Drzymały*, jako sprzecznej z art. 1 ust. 1 ustawy.

Ponadto, w przedmiotowej sprawie Wojewoda Śląski przywołanym na wstępie pismem Nr NPII.4100.280.2017 z dnia 20 października 2017 r. zwrócił się do Prezydenta Miasta Rybnik z prośbą o podanie propozycji nowej nazwy ww. ulicy, adekwatnej do nazw ulic, które położone są w najbliższej okolicy, ewentualnie o wskazanie nazw okolicznych ulic.

W odpowiedzi Prezydent Miasta Rybnik, wskazanym wyżej pismem z dnia 14 listopada 2017 r. wniósł o pozostawienie nazwy dotychczasowej, nie wskazując jednocześnie propozycji zmiany nazwy ulicy.

Wobec zaistniałej sytuacji Wojewoda Śląski postanowił, iż nazwa ww. ulicy *Stanisława Drzymały* zostanie zmieniona na nazwę *Jerzego Giedroycia*.

Jerzy Giedroyc (1906 r. - 2000 r.) - polityk, publicysta, epistolograf. W latach 1924–1929 studiował prawo, a następnie w latach 1930–1931 historię na Uniwersytecie Warszawskim. Od 1929 do 1935 roku pracował w Ministerstwie Rolnictwa jako referent prasowy i parlamentarny, a od 1935 – w Ministerstwie Przemysłu i Handlu, jako naczelnik wydziału prezydialnego. Równoległe prowadził działalność publicystyczną. Po wybuchu II wojny światowej Jerzy Giedroyc, jako pracownik Ministerstwa Przemysłu i Handlu, został ewakuowany do Rumunii. W marcu 1941 został ewakuowany do Stambułu, gdzie zgłosił

się do służby wojskowej. Wyjechał do Palestyny, gdzie wstąpił do Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich. Uczestniczył w kampanii libijskiej i walkach w Tobruku. W 1946 roku Jerzy Giedroyc założył w Rzymie wydawnictwo – Instytut Literacki. W 1947 roku Instytut został przeniesiony do Francji, najpierw – na krótko – do hotelu Lambert w Paryżu, a następnie do Maisons Laffitte pod Paryżem. W 1947 r. nakładem Instytutu, ukazał się pierwszy numer czasopisma "Kultura", które wkrótce miało się stać najważniejszym czasopismem powojennej emigracji polskiej oraz ośrodkiem skupiającym najwybitniejszych polskich publicystów i pisarzy emigracyjnych. W 1953 roku zaczęły się ukazywać pozycje serii wydawniczej Biblioteka "Kultury" (obejmującej dzieła literackie oraz książki o charakterze politycznym i pamiętnikarskim) oraz "Zeszyty Historyczne" (dotyczące najnowszej historii Polski i krajów środkowoeuropejskich). W PRL informacje na temat Jerzego Giedroycy podlegały cenzurze. Jego nazwisko znajdowało się na specjalnej liście osób z całkowitym zakazem publikacji.

Jerzy Giedroyc otrzymał doktoraty *honoris causa* Uniwersytetu Jagiellońskiego (1991), Uniwersytetu we Fryburgu (Szwajcaria, 1996), Uniwersytetu Wrocławskiego (1998), Uniwersytetu w Białymstoku (1998), Uniwersytetu Warszawskiego (1998), Uniwersytetu Szczecińskiego (2000), Uniwersytetu Lubelskiego (2000). Był też honorowym członkiem Polskiego Towarzystwa Historycznego (1991), laureatem nagrody Polskiego PEN Clubu (1989). Jerzy Giedroyc zmarł 14 września 2000 roku w Maisons-Laffitte pod Paryżem.

Nie ulega wątpliwości, że postać Jerzego Giedroycia jest godna upamiętnienia poprzez nadanie nazwy ulicy.

Reasumując, wydanie zarządzenia zastępczego, w sprawie zmiany nazwy ulicy ze „Stanisława Drzymały” na „Jerzego Giedroycia” należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Na podstawie art. 5 ust. 1 i ust. 2 ustawy pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat. Zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

Na niniejsze zarządzenie zastępcze, zgodnie z art. 6c ustawy, w związku z art. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki oraz ustawy o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. z 2017 r., poz. 2495), służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia zarządzenia, jedynie w przypadku, gdy brak możliwości wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 6 ust. 1 ustawy, wynikał z przyczyn niezależnych od jednostki samorządu terytorialnego.

z up. Wojewody Śląskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru Prawnego

Krzysztof Nowak

Otrzymują:

- 1) Rada Miasta Rybnik,
- 2) a/a.